श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा नवम्बर/दिसम्बर् - २०१६

कक्षा- आचार्यः - १ (Sem – 1) **प्रश्नपत्रम् - ३** गुणाः - ७०

विषयः - वेदः **कोड - CC - 4.1.2** समयः- ३:०० तः ६:००

दिनाङ्कः – ०७-१२-२०१६ सन्दर्भग्रन्थः - निरुक्तम्

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ **कस्यचिदेकस्य व्याख्या विधीयताम् ।** (४)

(अ) तासां महाभाग्यादेकैकस्यापि बहूनि नामधेयानि भवन्ति ।

(आ) तिस्र एव देवता - इति नैरुक्ताः ।

प्रश्नः २ **द्वयोः किमपि एकम् उत्तरयत ।** (१२)

(क) देवताकारचिन्तनविषये यानि यानि मतानि तानि सम्यगुपन्यस्य सिद्धान्तं समर्थयत ।

(ख) येषु मन्त्रेषु देवता नादिष्टा तेषु देवताज्ञानं केन प्रकारेण कर्तव्यमिति विवेचयत।

प्रश्नः ३ **अधो निर्दिष्टेषु चतुर्णामर्थं लिखत ।** (४)

(क) परिदेवना
(ख) आत्मजन्मानः
(ग) नराशंसा
(घ) मन्त्र:
(ङ) स्तोमः
(च) केवलादी

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ४ **एकस्य उत्तरं लिखत ।** (१२)

(अ) निरुक्तशास्त्रानुसार इन्द्रस्य भक्तिसाहचर्यं निरूपयत।

(आ) 'अथैतान्यग्निभक्तीनि' – इति विशदीक्रियताम् ।

प्रश्नः ५ **द्वयोः एकस्य व्याख्या यास्कदिशा विधीयताम् ।** (४)

(क) 'अग्निः सर्वाः देवताः'- इति प्रतिपाद्यताम् ।

(ख) हेमन्तः,पङ्क्तिः,त्रिणवः स्तोमः, शाक्करं साम- इति ।

प्रश्नः ६ **अधोलिखितेषु द्वावेव शब्दौ निर्वक्तव्यौ ।** (४)

(क) अभिक्रन्दन्ति
(ख) अग्निः
(ग) अध्वर्युः
(घ) देवः

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ७ द्वयोः किमपि एकम् उत्तरयत। (८)

(अ) जातवेदाः कस्मात् ? यास्कीयनिरुक्तदिशा निर्वचनानि प्रदर्श्य आलोचयत।

(आ) "वैश्वानर" - इति विषये निरुक्तानुसार एकं निबन्धं लिखत।

प्रश्नः ८ कस्यापि एकस्य व्याख्या विधेया। (४)

(क) प्र नूनं जातवेदसमश्वं हिनोति वाजिनम्। इदं नो बर्हिरासदे॥

(ख) वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम राजा हि कं भुवनानामभिश्रीः।
इतो जातो विश्वमिदं वि चष्टे वैश्वानरो यतते सूर्येण॥

प्रश्नः ९ अधो निर्दिष्टेषु त्रयाणामर्थं लिखत। (३)

(क) अभिसर्पन्ति   (घ) वृत्रहणम्

(ख) दुर्गाणि   (ङ) उत्तरे ज्योतिषी

(ग) वैश्वानरः

चतुर्थान्वितिः (युनिट – ४)

प्रश्नः १० द्वयोः एकः प्रश्नः समाधेयः। (८)

(क) निरुक्तस्य सप्तमाध्याये के विषया: प्रोक्ता: ? स्पष्टयत।

(ख) 'अयमेव अग्निः वैश्वानरः' – इति साकपूणेः मतं पर्य्यालोचयत।

प्रश्नः ११ द्वयोः एकः व्याख्येयः। (४)

(क) कृष्णं नियानं हरयः सुपर्णा अपो वसाना दिवमुत्पतन्ति।
त आ ववृत्रन्त्सदनादृतस्यादिद्धृतेन पृथिवी व्युद्यते॥

(ख) स्तोमेन हि दिवि देवासो अग्निमजीजनञ्छक्तिभी रोदसिप्राम्।
तम् अकृण्वं स्त्रेधा भुवे कं स ओषधीः पचति विश्वरूपाः॥

प्रश्नः १२ केचन त्रयः शब्दाः निरुक्तप्रक्रियानुसारं विश्लेषणीयाः। (३)

(क) सधमादम्   (घ) जुष्टम्

(ख) सुपर्ण्यः   (ङ) दिवि

(ग) जमदग्निः

****